

★ שמואל כץ היה הקונסול של

דרום-אפריקה בארץ בשנות ה־30

★ הוא תיכנן את רצח המופתי

★ היה חבר במיפקדת האצ"ל

וממארגני האוניה „אלטלנה“

★ האידיאולוג בתנועת א"י השלמה

★ המועמד לרשת את שימחה דיניץ

ב סוף המאה ה־19 גבר זרם המהגרים היהודיים ממיזרח-אירופה לדרום-אפריקה, שר הציעה בפניהם אפשרויות כלכליות רבות. בתקופה שלאחרי מלחמת-העולם הראשונה, ביסס זאב ז'בוטינסקי בריכוזים היהודיים שם את אחד מגרעיני הפוליטיים העיקריים, גרעין המשמש עד עצם היום כמסד-כלכלי איתן לחרות, מיפלגתו של מנחם בגין ויורשתה של התנועה הרוויזיוניסטית. אחד מראשי תנועתו של ז'בוטינסקי בדרום-אפריקה היה שמואל כץ.

הוא נולד ביוהנסבורג (1916), ובגיל 15

בחדש מארס 1930 במלון קארלטון ב־יוהנסבורג. בשלבי פעילותו הראשונים קסמו לו המיסגרות של האימון והתילבושת הבינ"תרים, תוכנית האימון הנופני, החדרת ריגשי-המישמעת וכפיד לטכס, שהיו חיוניים כלי-כף כאשר היו היהודים נרדפים ונטולי-גיבוש... דווקא על צד זה של תורת בית"ר שמז' מהיני התנועה ביה"הנסבורג את עיקר הדגש..."

באותה שנה שבה פגש לראשונה בז'בוטינסקי, השתתף שמואל כץ באירגון הבי-חירות להסתדרות הציונית מטעם מיפלגתו בדרום-אפריקה, והגיע להישגים מרשי-



האיש שנתקרא לפלא

ארצישראלית, ובעיקר אנשי, העלייה ה־שניה" שהגדירה: "מזנה של סובלנות מזדוהת כלפי דור שקיע-בנעצם, עיליתי כחסר-עצמה המאמינה לא רק שהיא-היא שהיחה בראשי-בראשונה את יסודותיה של מדינת-ישראל, אלא שהיא גם מגלמת את תמצית האידיאליזם והמוסריות..."

במקביל הגדיר כץ את עמידתו של היים וייצמן בראש התנועה הציונית: "כיון דימדומים שבין כניעות נטויות לתחיה לאומית."

אחת הפעילויות הלא-קונסולריות שלו באותה תקופה הייתה פירסום טור קבוע בהשעה האחת-עשרה, ביטאון התנועה ה־הרוויזיוניסטית בדרום-אפריקה, בשמות העט "בן אלקנה", "זוסטין פריסטלי" ו"סלווין כהן-ברטלוב".

ארץ-ישראל (מפא"י) והכרוכים אחריה. באותה עת, ובכל התקופות מאז ועד היום. הוא רואה במישפט רצח-ארלוזורוב, את כל היסודות של עלילות-הדת הנוצריות, ותולה במנהיג פועלי ארץ-ישראל דאז, דויד בן-גוריון, את האשמה לעלילות אלה, תוך שהוא נרגש עד למאד מהכינוי "ולאדימיר אלטלנה", שבו כינה בן-גוריון יון את ז'בוטינסקי. במשך שנים רבות מאז, המשיך שמואל כץ בניסיונותיו לפעול נח את הסיפור המלא של רצח אלוזורוב, מבלי להגיע לתיאוצות חדשות.

מים. את מערכת-הבחירות הוא ניהל ב־סיסמה נגד, המנהיגות הווייצמנית ונוש־אייכליה השולטים בדרום-אפריקה... תוך שהוא מבסס לעצמו עמדה של, כוכבי התנועה הרוויזיוניסטית שם.

רצח ראש המחלקה המדינית של הסוכנות, חיים ארלוזורוב, בחולות תל-אביב, ומישפט סטאבסקי ואבא אחי-מאיר כפי שהשתקפו בעיניו ממרחקים, גיבשו את השקפותיו הבסיסיות לגבי ה־מתרחש בפוליטיקה הארצישראלית, ות-חושות סלידה מהנהגת מיפלגת פועלי

החל לומד באוניברסיטה שם, כשהוא משמש כחבר פעיל בוועד המיפלגה ה־רוויזיוניסטית. בספר-זיכרונותיו "מכנה שמואל כץ את כניסתו לפוליטיקה הלא-מית-היהודית": "היום שבו נקראתי ל־פלא", כשכוונתו לפגישתו הראשונה עם מנהיגו, ולאדימיר זאב ז'בוטינסקי.

• שמואל כץ, יום האש.

• מתוך שיר של ז'בוטינסקי, שבו מופיעות גם המילים: "אלוהים, לשילטון בחרתנו!"

לפטר את בנו של ז'בוטינסקי

ב סוף 1936 ביקר ז'בוטינסקי ב־מצרים, ותוקף איסור כניסתו לארץ-ישראל בידי שילטונות המנדט הבריטי לא בוטל*. שמואל כץ נשלח אליו מטעם הנהגת מיפלגתו בארץ, בשליחות הבלתי-נעימה לבקש מז'בוטינסקי שיפטר את בנו, ערי, מכהונתו כנציב בית"ר בארץ-ישראל כשהסיבה, לדיבריו כץ, היתה: "המישמעת בבית"ר, אף שהיתה מישי מקדמ-רציון, הכרח היה שתהיה קפדנית, והרבה היה תלוי בדוגמה שיתן ראשי התנועה. חשוכה באותה מידה היתה עבוד-דתיצות מתיאמת בניהולו. דברים אלה היו זרים למוגו האידיולוגי-דאליסטי קצרי-המחנה של ערי..."

עילית בחדר עצמה

ק ידומו של שמואל כץ במעלות המנהיגות הרוויזיוניסטית העולמית היה מטיי אררי ממש. לקראת סוף שנת 1933 הוא נשלח בשם פטרונו, המיליונר-מיכאל השכל, שהסדיר עבורו את משרת המזכיר הקונסולרי של ממשלת דרום-אפריקה בארץ-ישראל. היא התעלם ממגמות הזוענות שגברו בארץ מולדתו, ומן הקשרים החוגגים חשוכים שם החלו כבר באותה תקופה לרקום עם הנאצים שעלו ל־שילטון בגרמניה. שנים אחדות כיהן שמואל כץ במישרה קונסולרית זו, שמילאה עבירו, "כיסוי" לפעילויותיו הרוויזיוניסטיות. הוא מילא את תפקידו זה ללא רבב, מילבד פעם אחת, שבה הסתבך במתן, "אשרות-כניסה" לדרום-אפריקה לשני יהודים פרסיים שחומי-עור, שבי-הגיעם לשם נמנעה כניסתם על-ידי קצין-ניהיגיהיה הדרום-אפריקאים, בטענה שהינם, "אסיאתים".

בתקופת שהותו זו בארץ, גיבש לעצמו שמואל כץ השקפת-עולם קצונית ושוללת לגבי כל פעליה של תנועת-העבודה ה־



* ז'בוטינסקי גורש מארץ-ישראל אחרי החלק שנשלח בהגנת הישוב היהודי במהות מוח 1921.